

Minuta

ședinței grupului de lucru ad-hoc al CNPDC

06 iunie 2025

La ședință au participat:

<i>n/o</i>	<i>Prenume, Nume</i>	<i>Instituția</i>
1	Lilia Pascal	Cancelaria de Stat
2	Natalia Postică	Cancelaria de Stat
3	Alexandra Zamșa	Cancelaria de Stat
4	Valentina Olaru	Ministerul Educației și Cercetării
5	Marcel Straton	A.O. Lumos Moldova
6	Vasile Coroi	Oficiul Avocatului Poporului
7	Cătălina Scorțescu	Congresul Autorităților Locale din Moldova
8	Aliona Crețu	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
9	Iurie Mahu	Inspectoratul Național de Probațiune
10	Igor Ciloci	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
11	Aurelia Porumbescu	Ministerul Finanțelor
12	Nadejda Cojocari	Biroul Național de Statistică
13	Cătălina Verdeș	Ministerul Justiției
14	Tamara Tentiuc	Oficiul Avocatului Poporului
15	Nina Tessa	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
16	Ina Școlinîi	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
17	Elena Laur	UNICEF
18	Viorica Dumbrăveanu	UNICEF
19	Dorina Savoschin	Ministerul Sănătății
20	Vitalie Bînzari	Inspectoratul de Stat al Muncii
21	Anastasia Gruzin	Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Agenda ședinței:

- I. Progresele înregistrate pe domeniile de interes înaintate de membrii CNPDC pentru Planul de acțiuni 2024.
- II. Prezentarea Raportului privind activitatea Consiliilor teritoriale pentru protecția drepturilor copilului în anul 2024.
- III. Agrearea Planului de activitate pentru anul 2025, în baza propunerilor înaintate de către membrii CNPDC

Ședința a fost deschisă de către dna N. Postică, șef adjunct al Direcției drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă a Cancelariei de Stat.

La subiectul I: *Progresele înregistrate pe domeniile de interes înaintate de membrii CNPDC pentru Planul de acțiuni 2024*, dna Postică a informat participanții la ședință despre asigurarea, de către Secretariatul CNPDC, a examinării pe parcursul anului trecut a subiectelor înaintate de către membrii Consiliului pentru Planul de activitate din 2024. În acest sens, pe lângă Consiliu a activat Grupul de lucru ad-hoc, în cadrul căruia au fost stabilite inclusiv modalitățile de monitorizare a subiectelor respective. Grupul de lucru a constatat că majoritatea subiectelor înaintate de membrii Consiliului trebuie discutate inițial în cadrul grupurilor tematice de lucru, create, conform Deciziei nr.1/2023 a Consiliului național, pe baza obiectivelor generale ale Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022 - 2026. În acest sens a fost sesizat MMPS. Totodată, în cazul în care, la subiectele înaintate, se vor fi atestat divergențe care nu puteau fi depășite la nivel interministerial tehnic, acestea urmau a fi propuse pe agenda CNPDC cu prezentarea opțiunilor de soluții. Pe parcursul anului 2024 astfel de propuneri nu au fost recepționate.

Astfel au fost prezentate punctual progresele pe următoarele subiecte:

(1) Revizuirea fișelor de bunăstare a copilului.

La subiect a intervenit dna V. Olaru care a subliniat că între timp revizuirea Fișelor de bunăstare a evoluat în necesitatea de suspendare a acestora. Cerința de completare a fișelor de bunăstare de către dirigințele de clasă pentru toți elevii s-a dovedit a fi o procedură ineficientă, care a devenit doar o formalitate. Totodată, dată fiind procedura de raportare a cazurilor de violență, aceste activități se suprapun și generează dublări în activitatea profesorilor. Astfel, se consideră oportun de a dezvolta procedura de raportare a cazurilor de violență pe aspectele ce țin de prevenirea acestora.

Dl V. Coroi a propus ca Fișa primară de evaluare să fie realizată de către psihologul instituției de învățământ.

(2) Prevenirea și eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului.

A intervenit dl I. Ciloci care a menționat că urmează a fi completat cadrul normativ în vigoare prin limitarea locurilor de muncă accesibile pentru copii, evaluarea condițiilor de muncă, dar și definirea noțiunii de "muncă ușoară".

(3) Implementarea Legii nr. 367/2022 privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor Servicii alternative de îngrijire a copiilor.

(4) Fortificarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.

(5) Consolidării mecanismelor de intervenție și asistență destinate copiilor implicați în acte de violență sau în conflict cu legea delincvența juvenilă, mecanisme de intervenție.

(6) Domeniul dezinstituționalizării copiilor

Dna V. Dumbrăveanu a menționat că un aspect important la acest subiect este nu doar evaluarea instituțiilor rezidențiale, dar și a copiilor din aceste instituții prin prisma stabilirii planurilor individuale de dezinstituționalizare.

(7) Domeniul accesului copiilor refugiați la servicii.

(8) Reducerea sărăciei copiilor

Dl V. Coroi a menționat importanța implementării conforme a Garanției europene pentru copii, or prin asigurarea accesului copiilor la serviciile esențiale prevăzute se va contribui totodată la combaterea sărăciei în rândul copiilor și promovarea egalității de șanse.

Dna V. Dumbrăveanu a specificat faptul că pe parcursul anului 2024, cu suportul partenerilor de dezvoltare, au fost realizate mai multe activități în domeniul dat, inclusiv finanțarea sprijinului acordat familiilor cu copii. Totodată, în contextul elaborării unui Plan de acțiuni în cadrul proiectului Garanției europene pentru copii vor fi incluse măsuri pentru eradicarea sărăciei dar și expertiza financiară pentru serviciul de plasament a copiilor sub 3 ani.

Dna C. Verdeș a menționat la subiect și faptul aprobării prin Legea nr. 89/2025 a modificărilor la Codul Familiei prin care au fost stabilite condițiile de calculare a cuantumului pensiei de întreținere stabilite într-o sumă bănească fixă.

(9) Coordonarea intersectorială pentru incluziunea adecvată și semnificativă a copiilor cu dizabilități

Suplimentar la cele menționate de către Secretariat, Ministerul Educației și Cercetării și UNICEF au propus completarea Raportului cu informații adiționale ce vor fi comunicate urmare ședinței. În mod particular a fost menționat faptul că urmare suportului acordat de UNICEF, peste 1500 de angajați ai domeniului medical a participat la ateliere de fortificare a cunoștințelor. Totodată s-a menționat și despre planificarea unui nou centru de intervenție timpurie la Anenii-Noi.

(10) Drepturile copilului în contextul aderării la Uniunea Europeană

Suplimentar acțiunilor planificate la Capitolul 19 al Programului național de aderare 2025-2029, a fost menționat că și în Capitolele 23 și 24 se regăsesc un șir de acțiuni în acest domeniu.

(11) Monitorizarea punerii în aplicare a Foii de parcurs și a Planului strategic național în domeniul intervenției timpurii în copilărie

S-a decis: Adicional la cele prezentate de Secretariat, MEC, MMPS, MS și UNICEF vor comunica informații suplimentare pentru completarea Raportului de progres pe subiectele Planului de activitate al CNPDC 2024.

La subiectul II: *Activitatea în anul 2024 a Consiliilor teritoriale de protecție a drepturilor copilului*, dna Postică a prezentat succint constatările de bază, provocările și recomandările privind impulsivarea activității acestora.

Raportul urmează a fi publicat pe site-ul web oficial al CNPDC.

S-a decis: expedierea Raportului de monitorizare a activității Consiliilor teritoriale pentru protecția drepturilor copilului în format integral la adresa electronică a membrilor prezenți la ședință.

Secretariatul va asigura în continuare comunicarea interinstituțională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului la nivel local.

La subiectul III: *Agrearea Planului de activitate pentru anul 2025, în baza propunerilor înaintate de către membrii CNPDC*, discuțiile au vizat detalierea propunerilor, agrearea modalității de lucru interinstituțional, asumarea instituțională a prezentării subiectelor în ședința CNPDC (în cazul în care se va decide convocarea acestuia).

Rezultatele examinării subiectelor - conform tabelului.

Nr.	Propunerea	Autorul propunerii	Comentarii
1.	<p>Evaluarea situației copiilor spuși măsurilor și pedepselor neprivative de libertate aflați în evidența probațiunii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza anuală a datelor statistice privind minorii aflați în evidența organelor de probațiune; - aplicarea programelor probaționale pentru minorii din evidența probațiunii; - identificarea tendințelor fenomenului delincvenței juvenile. <p>Completarea subiectului cu aspecte din următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Consolidarea capacităților instituționale privind dezvoltarea sistemului de servicii specializate pentru copiii aflați în conflict cu legea sub vârsta răspunderii penale 2. Asigurarea respectării drepturilor copiilor care intră în conflict cu legea (dejudiciarizarea, justitia 	<p>Inspectoratul Național de Probațiune</p>	<p>Agreat cu completări Raportori – MAI, PG, INP, MMPS, ISM</p> <p>A fost convenită completarea subiectului pe aspectele din propunerile MAI, PG, dat fiind faptul că subiectul urmează a fi examinat mai complex.</p> <p>Totodată, OAP propune extinderea la justiția pentru copii, dejudicizarea, metode alternative la detenția copiilor.</p> <p>ISM a intervenit cu propunerea de a examina munca forțată în folosul comunității la care sunt supuși copii aflați în detenție în folosul societății.</p> <p>Reprezentantul INP a replicat că potrivit HG nr.1643/2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității care vizează munca minorilor, nu intră în contradicție și este prevăzut acest aspect.</p>

	restaurativă, alternativele la detenție, copiii în detenție)		
2.	Pași și priorități pentru aplicarea la nivel național a Garanției europene pentru copii (Recomandarea Consiliului UE 2021/1004)	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Agreat Raportor – MMPS
3.	Rezultatele activității Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (model Barnahus) Nord și progresul în dezvoltarea Centrelor regionale în zona de Sud și Centru	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Agreat Raportor – MMPS
4.	Consolidarea capacităților de intervenție a Poliției în cazurile în care sunt implicați copiii agresori familiari.	Ministerul Afacerilor Interne	Agreat Raportor – INSP
5.	Evaluarea mecanismului de colaborare între Poliție și autoritățile tutelare în cazurile de abuz față de copii.	Ministerul Afacerilor Interne	Agreat Raportor – INSP
6.	Implementarea și operaționalizarea Sistemului informațional în	Ministerul Afacerilor Interne	Neagreat

	domeniul protecției copilului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 491/2024 privind aprobarea Regulamentului resursei informaționale create de Sistemul informațional în domeniul protecției copilului și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 446/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional în domeniul protecției copilului		Reprezentantul MMPS a declarat că autoritatea sa nu va raporta asupra subiectului privind implementare <i>SI în domeniul protecției copilului</i> din motiv că bugetul prevăzut nu a fost alocat și stagnează executarea acestuia.
7.	Organizarea Campaniilor de prevenire a delincvenței juvenile în zonele rurale.	Ministerul Afacerilor Interne	Agreat Raportor – INSP
8.	Formarea continuă a polițiștilor în domeniul protecției copilului.	Ministerul Afacerilor Interne	Agreat Raportor – Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
9.	Conceptualizarea și standardizarea procesului de accesibilizare a instituțiilor de învățământ de toate nivelurile pentru copii/elevii cu dizabilități	Ministerul Educației și Cercetării	Agreat Raportor – Ministerul Educației și Cercetării
10.	Analiza indicatorilor mortalității infantile și a copiilor sub 5 ani în RM pentru anul 2024	Ministerul Sănătății	Agreat de principiu Raportor – Ministerul Sănătății Reprezentantul BNS propune reformularea subiectului (Indicatorul mortalității infantile și a copiilor sub 5 ani) astfel încât să reflecte și să ofere claritate asupra aspectelor care se doresc a fi scoase în evidență în timpul ședinței CNPDC.

			Urmează MS să revină cu informații suplimentare privind reformularea propunerii.
11.	Fortificarea capacităților instituționale în domeniul protecției copiilor victime ale abuzului sexual, revizuirea curriculei școlare pentru a integra toate conceptele-cheie ale educației pentru sănătate, inclusiv educației sexuale comprehensive, precum și consolidarea competențelor cadrelor didactice de a o implementa.	Procuratura Generală	Neagreat Reprezentantul MEC consideră subiectul privind modificarea curriculei școlare nerelevant deoarece procesul de integrare a unor asemenea lecții la nivelul instituțiilor de învățământ a debutat în anul 2024 și durează până în anul 2027 conform programului, iar obiectul predat se numește educația sănătății.
12.	Consolidarea capacităților instituționale privind dezvoltarea sistemului de servicii specializate pentru copiii aflați în conflict cu legea sub vârsta răspunderii penale.	Procuratura Generală	Agreat conform propunerii nr. 1
13.	Dezvoltarea mecanismului intersectorial pentru evaluarea nevoilor, prescrierea, distribuirea și întreținerea tehnologiilor asistive pentru copiii cu dizabilități	UNICEF	Agreat <i>Raportor de bază – Ministerul Educației și Cercetării</i>
14.	Dezvoltarea unui sistem eficient de educație parentală și promovarea unor programe de calitate pentru implicarea părinților și a îngrijitorilor, pentru a sprijini o	UNICEF	Agreat <i>Raportor de bază – Ministerul Educației și Cercetării</i>

	dezvoltare sănătoasă și prosperă a copilului și o învățare de succes		
15.	Progresul și provocările în procesul de dezinstituționalizare a copiilor din instituțiile de îngrijire rezidențială	UNICEF	Neagreat Reprezentantul MMPS a declarat că autoritatea sa nu va raporta la subiect, respectiv nu își asumă tematica.
16.	Asigurarea respectării drepturilor copiilor care intră în conflict cu legea (dejudiciarizarea, justitia restaurativă, alternativele la detenție, copiii in detentie)	UNICEF	Agreat conform propunerii nr. 1
17.	Implementarea reformei RESTART în asistență socială	UNICEF	Neagreat Reprezentantul MMPS a declarat că autoritatea sa nu va raporta la subiect, respectiv nu își asumă tematica.
18.	Imunizarea Copiilor	OAP	Agreat Raportori – MS, MEC. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a atras atenția la ratele vaccinării copiilor și situația epidemiologică privind anumite boli prevenibile prin vaccinare. De asemenea, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a relatat că, în cadrul întrevederilor cu autoritățile din domeniul ocrotirii sănătății, i s-a adus la cunoștință despre existența unor copii nevaccinați, care nu au contraindicații medicale la vaccinare, ce au fost școlarizați, contrar prevederilor legale. Deși autoritățile din domeniul educației cu care a discutat nu au admis existența unor asemenea practici, acestea au invocat lipsa alternativelor educaționale în cazul neadmiterii copiilor în

			<p>instituțiile de învățământ și necesitatea asigurării dreptului la educație tuturor copiilor.</p> <p>Ombudsmanul Copilului, amintind jurisprudența CtEDO în acest sens (de ex. Vavricka și alții contra Republicii Cehe), susține necesitatea examinării oportunității reglementării vaccinării obligatorii, inclusiv prin stabilirea de sancțiuni pentru părinți/reprezentanți legali, pornind de la o analiză a ratelor actuale de vaccinare și a situației epidemiologice privind bolile prevenibile prin vaccinare.</p>
19.	Servicii de intervenție timpurie în prevenirea separării copiilor de familie	Lumos Moldova	<p>Agreat</p> <p><i>Raportori – Lumos Foundation, UNICEF, MS</i></p>

Reprezentantul CALM dna C. Scorțescu a sugerat implicarea mai activă a autorităților publice locale și „localizarea” serviciilor sociale prin delegare cu finanțarea respectivă necesare fiecărei localități. În acest sens, a fost recomandată solicitarea suportului partenerilor de dezvoltare (Consiliul Europei) în efectuarea unei analize ample a subiectului din perspectiva necesităților potențialilor beneficiari, a capacităților instituționale ale autorităților locale, a impactului financiar etc.

Coordonat

Direcția drepturile omului și cooperarea
cu societatea civilă, Cancelaria de Stat

Validat

Cătălina Scorțescu, expert CALM